

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра педагогіки початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ ____ ” _____ 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ»**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва напрямку підготовки)
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність Початкова освіта
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет Педагогічний факультет
(назва інституту, факультету)

Івано-Франківськ – 2019 _ рік

Робоча програма «Методика виховної роботи»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів спеціальності «Початкова освіта»

.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Довбенко С.Ю. доцент кафедри педагогіки початкової освіти,
кандидат педагогічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки початкової освіти

Протокол від “28” серпня 2019_ р., № 1

Завідувач кафедри педагогіки

початкової освіти _____

(підпис)

(М.П.Оліяр)

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною радою факультету, протокол від “30” серпня 2017 р., № 1

Голова ради _____ О.С.Кондур

Декан факультету _____ О.С.Кондур

© Червінська І.Б. 2019

© ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет імені
Василя Стефаника», 2019

**ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: ЕКТС 3	01 Освіта/Педагогіка	Дисципліна за вибором студентів	
	Спеціальність 013 Початкова освіта		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання проект		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		8-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень: бакалавр	12 год.	6 год.
		Практичні	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання: ІНДЗ (проект)	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 % : 66,7%

для заочної форми навчання – 8% : 92%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – розкрити теоретико-практичні основи методики виховної роботи як науки про організацію виховного процесу з учнями молодшого шкільного віку; сформувані у студентів відповідні професійні уміння та навички, навчити використовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності.

Навчальна дисципліна «Методика виховної роботи» покликана спрямувати творчу діяльність майбутнього педагога на оволодіння теоретико-методологічними, методичними, психолого-педагогічними і процесуальними основами організації виховного процесу в сучасній школі першого ступеня; підвищити рівень науково-методичної підготовки студентів і педагогів-практиків через запровадження сучасних технологій виховання в шкільну практику, що забезпечуватиме оптимальні передумови для самореалізації особистості майбутнього вчителя початкових класів, здатності до творчості, прийняття нестандартних і оперативних рішень, засвідчуватиме при цьому досягнення якісно нового рівня мобільності як інтегрального особистісно-професійного утворення, сприятиме професійному самовизначенню і свідомому вибору професії.

Завдання дисципліни:

- сформувані знання ключових понять методики виховної роботи, наукові уявлення про виховну систему і управління нею;
- вивчити і практично застосовувати форми і методи організації виховної роботи в школі;
- ознайомити студентів із основами методики виховання, специфікою організації виховного процесу в сучасній школі;
- забезпечити розвиток індивідуальності й самоактуалізації особистості майбутнього педагога у виховному процесі на основі цілісного, системно-комплексного, компетентнісного, акмеологічного, аксіологічного підходів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- сутність національного виховання; педагогіку співробітництва;
- педагогічні умови, що забезпечують ефективний виховний вплив на формування особистості;
- методи організації колективного творчого виховання;
- виховні аспекти сучасних педагогічних технологій;
- методи організації діяльності школярів, спілкування та формування позитивного досвіду суспільної поведінки, що вимагає мобільності педагога-вихователя, нових моделей організації виховної діяльності, гуманізації педагогічного світогляду;
- методи емоційного стимулювання як важливі чинники підвищення ефективності різнопланової діяльності школярів;
- методи пізнання, самовиховання.

Студент повинен вміти

- самостійно працювати з педагогічною, довідковою, енциклопедичною літературою;
- застосовувати методи виховної роботи в практичній діяльності;
- адекватно добирати форми і методи виховної роботи;
- визначати позитивні зміни в підвищенні рівня вихованості й надавати допомогу вихованцям у складанні програми самовиховання;
- конструювати й аналізувати різні форми виховних заходів;
- здійснювати самоаналіз і самооцінку головних показників власної професійної придатності до педагогічної діяльності;
- бути готовим до запровадження педагогічних інновацій;
- самостійно вирішувати типові та нестандартні виховні проблеми, завдання педагогічного характеру;
- забезпечувати продуктивну взаємодію з вихованцями, батьками, колегами;
- розробляти сценарії різних форм позаурочної діяльності з молодшими школярами;
- організувати дозвілля дітей молодшого шкільного віку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Виховний процес як цілісна система формування особистості молодшого школяра

Тема 1. Основи виховної роботи з учнями початкових класів

Методика виховної роботи як педагогічна наука. Виховання в цілісній структурі педагогічного процесу початкової школи. Особливості виховної роботи в початковій школі. Цілі, завдання й зміст виховної роботи в початковій школі на сучасному етапі. Шляхи вдосконалення виховної роботи з молодшими школярами в контексті модернізації освіти в Україні.

Виховна система школи: зміст, структура, характеристика основних компонентів Виховна система в початковій школі як педагогічне явище і поняття. Характеристика основних компонентів виховної системи школи. Закономірності та етапи розвитку виховної системи. Функції виховної системи. Методика створення виховної системи навчального закладу. Виховна система як спосіб організації життєдіяльності класу. Авторські виховні системи (АВС).

Тема 2. Методика педагогічної діагностики вихованості молодших школярів

Сутність діагностичної діяльності педагога. Діагностика й вимірювання вихованості молодших школярів. Критерії, рівні та показники вихованості учнів молодших класів. Методи вивчення особистості молодшого школяра. Діагностика особистості молодшого школяра, дитячого колективу та самодіагностика.

Змістовий модуль 2. Інноваційні технології організації виховного процесу в початковій школі

Тема 3. Методика організації, проведення та аналізу виховних заходів

Виховний захід як основна форма організації позакласної виховної роботи з молодшими школярами. Педагогічні основи роботи вчителя початкових класів над підготовкою проведення виховного заходу в загальноосвітній школі I ступеня. Алгоритм проведення виховного заходу в початковій школі. Сутність аналітичної діяльності педагога та вимоги до її організації. Умови підвищення ефективності виховної роботи в загальноосвітній школі

Тема 4 Методика взаємодії школи, сім'ї та громадськості у вихованні особистості молодшого школяра

Сім'я як соціально-педагогічне середовище формування особистості молодшого школяра. Психолого-педагогічні умови виховної взаємодії сім'ї і школи. Основні напрямки і форми організації взаємодії школи з батьками

учнів. Методика проведення батьківських зборів, їх види та тематика. Батьківський комітет класу його функції та обов'язки.

Змістовий модуль 3. Класний керівник – організатор виховної роботи з учнями початкових класів

Тема 5. Методика роботи класного керівника

Зміст й основні напрями організації роботи класного керівника. Функції класного керівника (діагностична, організаційна, виховна, координаційна, стимулююча). Аналіз “Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти”. Роль класного керівника в організації виховної роботи початкової школи. Критерії оцінювання діяльності класного керівника.

Планування виховної роботи в ЗОШ I ступеня. Поняття та види планування. Функції планування. Структура плану виховної роботи класного керівника. Умови ефективності планування. Педагогічна характеристика школяра. Орієнтовний зміст виховання в загальноосвітній школі.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Усього год.	денна ф. н. у тому числі					заочна ф. н. у тому числі		
			лекції	практ	лабор	самос	усього	лекції	практ	самос
	Змістовий модуль 1. Виховний процес як цілісна система формування особистості молодшого школяра									
1.	Тема 1. Основи виховної роботи з учнями початкових класів	7	2	2		3	8			8
2.	Тема 2. Сутність національного виховання як цілісної системи формування особистості молодшого школяра	8				8	8			8
3.	Тема 3. Виховна система школи: зміст, структура, характеристика основних компонентів	6				6	5			5
4.	Тема 4. Методика діалогічної взаємодії вчителя та учнів у виховному процесі початкової школи	6		2		4	5			5
5.	Тема 5. Методика педагогічної діагностики вихованості молодших школярів	6	2	2		2	9	2	2	5
	Разом	33	4	6		23	35	2	2	31
	Змістовий модуль 2. Інноваційні технології організації виховного процесу в початковій школі									
6.	Тема 6. Технології виховної роботи в початковій школі	6	2	2		2	8			8
7.	Тема 7. Методи виховного впливу педагога на вихованців	6				6	6			6
8	Тема 8. Форми виховної роботи в загальноосвітній школі I ступеня	6				6	5			5
9	Тема 9. Методика колективного творчого виховання	4		2		2	5			5
10	Тема 10. Методика організації, проведення та аналізу виховного заходу	9		2		7	5			5

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Усього год.	денна ф. н. у тому числі					заочна ф. н. у тому числі		
			лекції	практ	лабор	самос	усього	лекції	практ	самос
			Разом	31	2	6		23	29	0
	Змістовий модуль 3. Методика педагогічної взаємодії вчителів, батьків, громадськості та учнів у виховному процесі									
11	Тема 11. Методика взаємодії школи, сім'ї та громадськості у вихованні особистості молодшого школяра	5	2	2		1	4	2		2
12	Тема 12. Методика виховної роботи з різними категоріями дітей: обдаровані, педагогічно занедбані, діти з особливими потребами	5		2		3	5			
13	Тема 13. Методика організації виховної роботи в групі продовженого дня та в загальноосвітніх навчальних закладах інтернатного типу	4				4	2			2
	Разом	14	2	4		8	11	2		9
	Змістовий модуль 4. Класний керівник – організатор виховної роботи з учнями початкових класів									
14	Тема 14. Методика роботи класного керівника	6	4			2	9	2	2	5
15	Тема 15. Методика планування й обліку виховної роботи в початковій школі	6		2		4	6		2	4
	Разом	12	2	2		6	15	2	4	9
	ВСЬОГО	90	12	18		60	90	6	6	78

6. Теми практичних занять денна форма навчання

№ п\п	Назва теми	Кількість годин
1.	Виховання як фактор цілісного формування особистості	2
2.	Виховання базової культури особистості (Базова культура особистості: зміст і шляхи формування)	2
3.	Виховна робота з педагогічно занедбаними та обдарованими дітьми	2
4.	Напрями та форми роботи класного керівника	2
5.	Методика планування виховної роботи у ЗОШ	2
6.	Методика проведення та аналізу виховних заходів	2
7.	Роль сім'ї у вирішенні завдань різнобічного розвитку особистості школяра	2
8.	Методика організації та проведення народознавчих занять у початковій школі	2
9.	Методика організації виховної роботи в групі продовженого дня та в загальноосвітніх навчальних закладах інтернатного типу.	2
	Разом	18

Заочна форма навчання

№ п\п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методика планування виховної роботи у ЗОШ	2
2.	Методика педагогічної діагностики вихованості молодших школярів	2
3.	Методика роботи класного керівника	2
	Разом	6

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні підходи до здійснення виховного процесу	6
2	Методики вивчення учнів початкової школи	6
3	Особливості виховної роботи з обдарованими та важковиховуваними дітьми.	6
4	Технології виховання	6
5	Діалогічна взаємодія вчителя та учнів – основа оптимізації виховного процесу	6
6	Професіограма класного керівника.	6
7.	Особливості взаємодії школи з батьками школярів	6
8	Ідеал українського національного виховання	6
9	Моделювання колективної творчої справи	6
10	Методика організації виховної роботи в школі-інтернаті та в групі продовженого дня	6
	Разом	60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні підходи до здійснення виховного процесу	8
2	Методики вивчення учнів початкової школи	8
3	Особливості виховної роботи з обдарованими та важковиховуваними дітьми.	8
4	Технології виховання	8
5	Діалогічна взаємодія вчителя та учнів – основа оптимізації виховного процесу	4
6	Професіограма класного керівника.	8
7.	Особливості взаємодії школи з батьками школярів	2
8.	Ідеал українського національного виховання	8
9	Діагностика й вимірювання вихованості.	8
10	Співпраця школи, сім'ї та громадськості у вихованні учнів	8
11	Інноваційні форми роботи з батьками учнів.	4
12.	Методика організації виховного заходу класним керівником	4
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

Орієнтовна тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ-проект)

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання передбачає підготовку та оформлення папки матеріалів на тему «Виховна робота у школі».

Зміст папки:

- заповнений «Щоденник вчителя-класовода»;
- ігри з детальним описом їх проведення (не менше 10 шт.);
- конкурси з детальним описом їх проведення (не менше 10 шт.);
- плани-конспекти виховних годин (виховна година з застосуванням інтерактивних методів виховання; довільна виховна година);
- сценарії виховних справ (не менше трьох будь-яких);
- довільні матеріали щодо роботи з батьками (лекції для батьків; зразки проведення тестувань та анкетувань батьків; плани батьківських зборів тощо – не менше трьох видів робіт).

10. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні, наочні, практичні) ігрові методи навчання (дискусії, ділові рольові ігри, мозкові атаки, тренінги); самостійна робота з книгою; навчальні диспути; методи контролю; використання комп'ютерних засобів тестування.

11. Методи контролю

Дисципліна має чотири змістових модулів, які охоплюють матеріал усіх тем.

Рівень знань студентів оцінюють за 100-бальною системою, контролюючи якість виконання:

- контрольного опитування у вигляді письмових тестів;
- індивідуальних завдань на практичних заняттях;

самостійної роботи, яка оцінюється включенням теоретичних питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Види контролю: попередній, поточний, періодичний (тематичний), підсумковий.

Підсумковий контроль – екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (тестування) та самостійна робота								Підсумковий тест екзамен	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 3		50	100
T1-5	Сума	T6-10	Сума	T 11-13	Сума	T14-15	Сума		
3; 3;3;3;3	15	3;3;3;3; 3	15	3;3;4	10	3; 3;4	10	1-50	

**Шкали оцінювання успішності
студентів з навчальної дисципліни
“Методика виховної роботи”**

Університетська	Національна		ECTS
90–100	5	відмінно	A
80–89	4	добре	B
70–79			C
60–69	3	задовільно	D
50–59			E
26–49	2	незадовільно	FX
1–25			F

ОРІЄНТОВНА ОЦІНКА

**різних видів навчальної діяльності студентів (у балах)
з навчальної дисципліни “Методика виховної роботи”**

Види навчальної діяльності студентів	Бали	Заг.сум а балів
Відповіді та доповнення під час практичних занять	1-5	5
Підготовка матеріалів для самостійної пошукової роботи, реферату, повідомлення	1-5	5
Написання контрольної роботи	1-10	10
Індивідуальне науково-дослідницьке завдання	1-10	10
Поточний контроль	1-10	10
Підсумковий контроль	1-10	10
Разом		50
Складання підсумкового іспиту	1-50	50
Разом		100

13. Методичне забезпечення

Опорні схеми, таблиці, мультимедійні презентації, підручники та посібники, нормативно-правові документи, картки-схеми, картки контрольних питань, орієнтовні схеми аналізу виховних заходів, відеоматеріали відкритих виховних заходів, книга «Методика виховної роботи» : електронний додаток на CD. Підручники та посібники, зазначені у списку літератури. Роздатковий матеріал на практичних заняттях. Нормативні документи. Інтернет-ресурси.

14. Рекомендована література

Базова

Рекомендована література

Базова

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підруч. / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
2. Коваленко С. Колективні творчі справи в початковій школі / Світлана Коваленко. – К. : Вид. дім «Шкіл. світ» : Вид. Л. Галіцина, 2006. – 128 с.
3. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання : навч. посіб. / Віталій Лукич Омеляненко, Анатолій Іванович Кузьмінський. – К. : Знання, 2008. – 415 с.
4. Червінська І.Б., Довбенко С.Ю. Теоретико-методичні засади виховної роботи в початковій школі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] І.Б. Червінська, С.Ю.Довбенко. - Івано-Франківськ : ЦІТ, 2012. – 615 с.
5. Червінська І.Б. Методика виховної роботи в початковій школі: теорія й практика. – Частина 1. Опорні конспекти лекцій. [навчально-методичний комплекс]. – І.Б.Червінська . Івано-Франківськ, 2013 – 272 с.
6. Ярошук Л. Г. Методика виховної роботи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Лілія Григорівна Ярошук. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 320 с.

Допоміжна

1. Аніскіна Н. О. Педагогічна підтримка обдарованості / Надія Олексіївна Аніскіна. – К. : Вид. дім «Шкіл. світ» : Вид. Л. Галіцина, 2005. – 128 с.
2. Бабаєва Л. П. Виховуємо дітей змалку / Людмила Петрівна Бабаєва.– Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2008. – 192 с.
3. Батьківські збори. 2 клас / [упоряд. М. О. Володарська]. – Х. : Ранок, 2010. – 160 с.
4. Безкоровайна О. Як зробити школу толерантною : можливості і засоби / Ольга Безкоровайна. – К. : Вид. дім «Шкіл. світ» : Вид. Л. Галіцина, 2016. – 128 с.
5. Бех І. Д. Особистісно орієнтоване виховання / Іван Дмитрович Бех. – К. : ІЗМН, 1999. – 204 с.
6. Браїлко Т. Б. Особливості мислення молодших школярів / Тетяна Борисівна Браїлко. – Х. : Вид-во «Ранок», 2010. – 176 с.

7. Важковиховуваність : сутність, причини, реабілітація : навч. посіб. [для соц. педагогів та практичних психологів освітніх закладів] / [за ред. О. М. Полякової]. – Суми : Університетська книга, 2009. – 346 с.
8. Виховні технології / [упоряд. В. Варава, В. Зоц]. – К., 2004. – 120 с.
9. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – С. 26 – 56.
10. Гін А. О. Прийоми педагогічної техніки / Анатолій Олександрович Гін. – Х. : Веста : Ранок, 2007. – 176 с.
11. Гнутель Я. Б. Виховна робота в сучасних умовах : теорія і методика / Ярослав Богданович Гнутель. – Тернопіль, 1998. – 262 с.
12. Година спілкування. 1 – 4 класи. Розробки занять / [упоряд. М. О. Володарська]. – Х. : Ранок, 2010. – 176 с.
13. Гребенькова Л. О. Довідник класного керівника. 1 – 4 класи / Лілія Олексіївна Гребенькова. – Х. : Ранок. – 192с.
14. Гресь А. Не-методичний посібник для вчителя / Анна Гресь . – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 255 с.
15. Губенко О. О. Інтерактивні форми роботи з батьками першокласників : методичний збірник / Ольга Олександрівна Губенко, Людмила Володимирівна Мельничук. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. – 48 с.
16. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. пос. / Ілона Миколаївна Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
17. Довідник класного керівника в запитаннях та відповідях / [авт.-упоряд. М. Є. Канцедал, О. М. Кравцова]. – Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2007. – 384 с.
18. Енциклопедія батьківства : посібник з сімейного виховання / [авт. кол. за заг. ред. Є. І. Коваленко, С. В. Кириленко]. – К. : КНТ, 2016. – 592 с.
19. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / [автор-укладач Н. П. Наволокова]. – Х. : Основа, 2009. – 176 с.
20. Еремина Р. А. Функции и основные направления деятельности классного руководителя : учеб. пос. [для студ. вузов] / Раиса Андреевна Еремина. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2008. – 183 с.
21. Забашта Н. О. Предметні тижні з правил дорожнього руху в початковій школі / Наталія Олександрівна Забашта, Надія Олександрівна Шматько. – Х. : Ранок, 2010. – 144 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.mon.gov.ua. – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
2. www.nbuv.gov.ua. – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
3. <http://bestlessons.at.ua/> – веб-сторінка Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.
4. <http://dytyna.info/> – сайт про виховання та розвиток дітей.
5. <http://bibliofond.ru/> – сайт бібліотеки наукової та студентської інформації.